

SLOVENŠČINA DA, SLOVENŠČINA NE: O PRILJUBLJENOSTI POUKA SLOVENŠČINE

/ Olga Novak / OŠ Toneta Tomšiča Knežak

Pogosto slišimo, da slovenščina med učenci ni priljubljen predmet. Zanimalo me je, ali je to res. Ali drži, da imajo učenci raje umetnostna besedila? Imajo najraje dramska besedila? Ali sploh radi berejo knjige? To in še mnogo drugega sem raziskala v anketi, v katero je bilo vključenih 6 različnih osnovnih šol.

Sodelujoče šole bile OŠ Spodnja Idrija, OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, OŠ Toneta Tomšiča Knežak, OŠ Prestranek, OŠ Srečka Kosovele Sežana in OŠ Stara Cerkev. Za sodelovanje se zahvaljujem učencem in učenkam ter njihovim učiteljicam slovenščine: Nataši Felc, Heleni Pirih Rosa, Ani Kaluža, Mariji Štekar Košuta, Nives Mohorič Lapanje, Mirni Udovič Šuman in Katji Orel ter Gabi Pohar in Vesni Špiletič. V vzorec je bilo vključenih 156 anketirancev, učencev 7., 8. in 9. razreda.

Anketni vprašalnik

Prvi dve vprašanji sta zastavljeni naravnost: ali imaš slovenščino rad ali ne oz. koliko, pri čemer so bili možni odgovori štiri stopnje: so-vražim jo, malo jo imam rad, precej jo imam rad in zelo jo imam rad. Tretje vprašanje odkriva, ali imajo učenci res raje besedila iz berila (UB) ali delo z učbeniki in delovnimi zvezki (NUB). Ali se jim slovenščina kot predmet zdi lahka ali težka? Ali so z doseženimi rezultati zadovoljni? Obravnava katerega besedila (besedilne vrste) jim je najbolj všeč? Kdo so njihovi najljubši pesniki oz. pesnice ter pisatelji oz. pisateljice in knjige?

Glede domačega branja me je zanimalo, katera do sedaj prebrana knjiga jim je bila najboljša in katera metoda obravnave domačega branja jim je najbolj všeč. Enajsto vprašanje raziskuje priljubljenost določenih konkretnih obravnavanih književnikov (to se ni izkazalo za najbolj posrečeno ...). Kaj jim je všeč pri pouku, ali je pouk sploh lahko zanimiv, kaj pa slovenščina? Kateri način dela pri slovenščini jim najbolj oziroma najmanj ustreza? Kateri način reševanja nalog jim je najljubši? Ali so kdaj pri slovenščini počeli nekaj res posebnega? Kako najraje delajo: individualno, v dvojici ali skupinsko? (Vprašanje se lahko navezuje tudi na druge predmete.)

Kakšne domače naloge jih najbolj oziroma najmanj veselijo? Jim je všeč učenje pravopisa? Odgovor, ali je učenje pri slovenščini po njihovem mnenju življenjsko, naj bi tudi s konkretnimi primeri utemeljili, kaj od učnih

enot pri slovenščini pojmujejo kot življenjsko in česa ne. Ali lahko pouk slovenščine poveča njihovo veselje do branja knjig? Ali je pomembno učiti se govorno nastopati? S katerimi predmeti se jim zdi slovenščina najbolj povezana? Kako pomembno se jim zdi pogovarjati se z učiteljem o življenjskih temah, na katere naletimo ob branju besedil v berilu? Ali bi jih učitelji morali spodbujati k: razmišljanju, ustvarjanju, razumevanju snovi, branju in govorjenju ter pisanju? Kakšno je njihovo mnenje o domačih nalogah pri slovenščini: ali so potrebne in koliko jih je po njihovem mnenju (premalo, zmerno ali preveč).

Bi želeli imeti slovenščino na urniku po dve uri skupaj? Kaj menijo, kakšna je slovenščina na njihovi šoli v primerjavi s tem predmetom na drugih šolah. Ali učenci res tako dobro vedo, katero snov ima njihov učitelj raje? Ali se jim zdi pomembno, da se jih sprašuje po njihovem mnenju? Kako bi oni ocenjevali pri predmetu slovenščina? Biti mora najmanj šest ocen, od tega štiri ne smejo biti pridobljene na podlogi pisnih izdelkov. Ali bi ocenjevali več kot šestkrat? Na koncu so imeli anketiranci še prostor za kakršenkoli svoj dopis ali komentar.

Hipoteze ali pričakovani odgovori

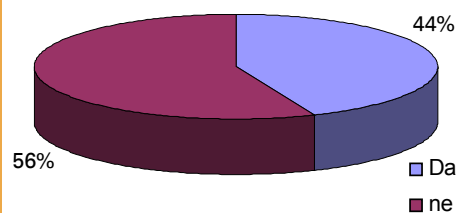
- ▶ Slovenščino ima večina učencev rada le malo.
- ▶ Raje imajo besedila iz berila.
- ▶ Z ocenami pri slovenščini niso zadovoljni.
- ▶ Radi imajo okrogle mize, pogovor z učiteljem.
- ▶ Menim, da klasiki niso preveč priljubljeni pri učencih 3. triletja osnovnih šol, morda bo izstopal Tone Pavček.
- ▶ Pouk in slovenščina sta za to starostno skupino težko zabavna in zanimiva, enako pusta sta po vseh šolah.
- ▶ Glede dejavnosti ne marajo pisati (spisov, nalog, teorije ...), imajo pa radi govorjenje in dramatiziranje (pri čemer se zavedam njihove individualnosti).

- ▶ Učenje pravopisnih pravil jim je odveč in jih slabo razumejo.
- ▶ Slovenščina se jim sploh ne zdi življenjski predmet in sploh ne razumejo, kaj bodo v življenju potrebovali.
- ▶ Zavedajo se, da je govorno nastopanje pomembno, koristno.
- ▶ Učenci vedo, katero snov ima njihov učitelj raje in katero manj.
- ▶ Učitelji bi jih morali spraševati za njihovo mnenje o pouku.

Analiza ankete

Zaradi diskretnosti bo analiza podana le splošno oziroma skupno, ne pa posamezno po konkretnih šolah. Tudi primerjava šole, na kateri poučujem sama, z ostalimi, se mi ni zdela smiselna in dovolj pomenljiva, pač pa vse skupaj pomeni in predstavlja povprečje in mi primerjava, ki sem jo sprva namerala napraviti, ne bi nič povedala ...) Kot pri vsaki anketi za najstnike, je tudi v tej nekaj odgovorov neresnih, pomanjkljivih ali nejasnih. Ponekod pa jih celo ni bilo, zato število odgovorov ne ustreza vedno vzorčnemu številu 156.

1. vprašanje: Ali imaš slovenščino (kot predmet) rad?

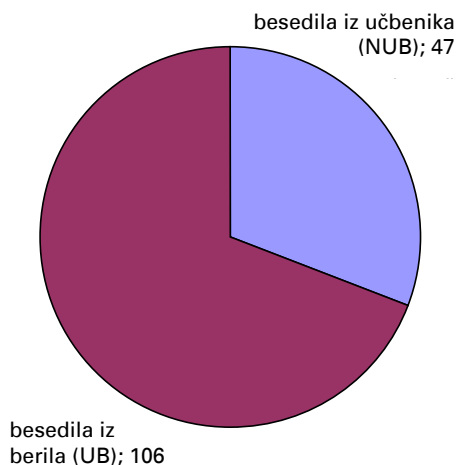
Zanimivo je, da se 9 (6 %) učencev ni opredelilo glede tega vprašanja. Razveseljuje, da je relativno velik odstotek učencev odgovorilo, da imajo slovenščino radi.

2. vprašanje: Koliko (n)imaš rad slovenščino/(e)?

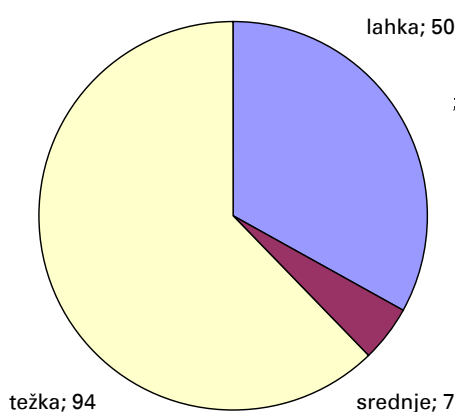
Glede tega vprašanja pa so se opredelili vsi anketirani učenci. Velika večina ima slovenščino malo, delno rada; več učencev (14) jo sovraži kot pa jih je navdušenih nad

njo (3), izrazitih ljubiteljev slovenščine pa je izrazito malo: trije od sto petinpetdesetih, tj. 0, 01 %.

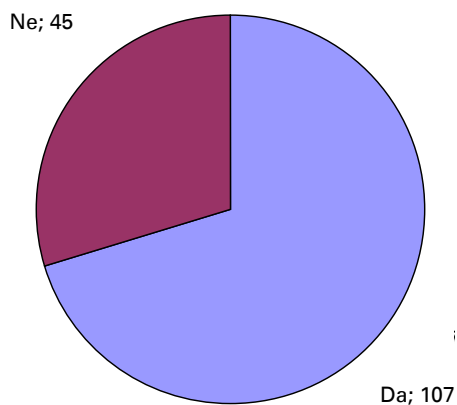
3. vprašanje: Imaš raje besedila iz učbenika ali iz berila?

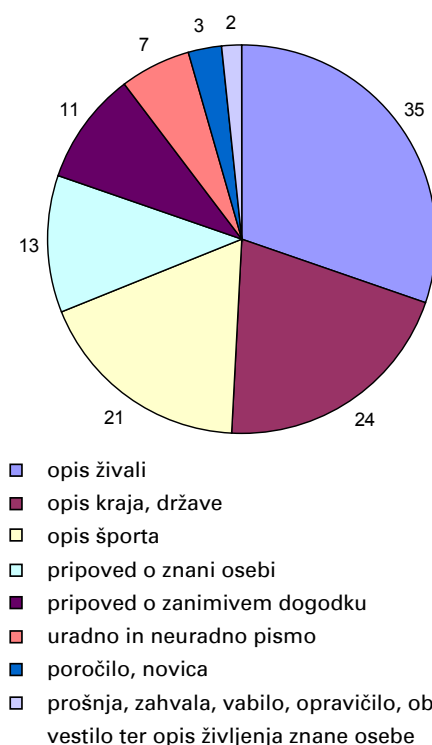
4. vprašanje: Slovenščina se mi kot predmet zdi ...

5. vprašanje: Ali si z rezultati, ki jih dosežeš pri slovenščini, zadovoljen?

6. vprašanje: Obravnavanje katerega besedila ti je bilo najbolj všeč?

7. vprašanje: Malce pobrskaj po spominu ali po berilu in se skušaj spomniti svojega najljubšega pesnika in pisatelja, ki smo ga obravnavali v šoli.

Med pesniki in pesnicami sta največkrat navedena France Prešeren in Tone Pavček, daleč največ glasov (33 imata). Drugo uvrščena sta tudi z enakim številom glasov (9) Simon Gregorčič in Niko Grafenauer. Sledijo Oton Župančič (6), Srečko Kosovel (5) Svetlana Makarovič (3) in Janez Menart (2). Po en glas so dobili pesniki: D. Kette, B. A. Novak, Hafis, S. Jenko, K. Kovič, J. M. Aleksandrov, Matej Bor, Iztok Mlakar, V. Möderndorfer in M. Košuta.

Med najljubše pisatelje oz. pisateljice učencev se je uvrstila slednja, in sicer Desa Muck z 11 glasovi. Sledita ji Primož Suhodolčan in France Bevk (9). Šest učencev je zapisalo Branko Jurco, pet pa Daniela Defoeja, Slavka Pregla, J. R. Rowling in Ivana Cankarja. Zapisani so bili še: Leopold Suhodolčan (4), Janja Vidmar in Svetlana Makarovič (3) in A. Aškerc, A. T. Linhart, J. Jurčič, F. Levstik, Scott O'Dell, D. Hill in Dušan Dim (2). Po en glas so prejeli naslednji tuji in slovenski pisatelji: I. Sivec, J. R. Tolkien, Asja Hrvatin, Enid Blyton, T. Seliškar, F. Milčinski, P. Trubar, Meg Rosoff, Marlyn Kaye, Astrid Lindgreen, Karl May in Dan Pikley.

Pri analizi teh odgovorov je potrebno poudariti, da so bili nekateri pesniki zapisani pri pisateljih in obratno. To je lahko odvisno od tega, katero umetnostno besedilo od nekega avtorja so učenci obravnavali (npr. S. Makarovič) ali pa ne razlikujejo natančno razlike med enimi in drugimi, kar je tudi realna in verjetna možnost.

Možno je tudi, da bi nekateri književni ustvarjalci (npr. modernisti in književniki po letu 1945, kot so Kosovel, Novak, Muckova, Kovič, Menart itd.) lahko bili tudi večkrat napisani kot priljubljeni, vendar se jih obravnava kasneje, tako da jih anketirani učenci še ne poznajo, saj jih še niso obravnavali. Obstaja pa tudi možnost, da so učenci vprašanje narobe razumeli in niso navajali le avtorjev, ki so jih obravnavali pri pouku slovenščine, pač pa jih lahko poznajo od dodatnega pouka, priprav na tekmovanje ali kakorkoli drugače.

8. vprašanje: Katera je tvoja najljubša knjiga, ki si jo do sedaj prebral?

Njihove najljubše knjige razdelimo v dve kategoriji:

a. knjige, ki so bile zapisane več kot enkrat (od dvakrat do enajstkrat):

- ▶ Robinson Crusoe
- ▶ Harry Potter (Svetinje smrti, Jetnik iz Azlahana, Ognjeni kelih)
- ▶ Somrak (Jutranja zarja, Mrk)
- ▶ Od RTM do WTF
- ▶ Punce ga lomijo
- ▶ Velike zelene oči
- ▶ Bela past
- ▶ Zbirka Kapitan Gatnik
- ▶ Distorzija
- ▶ Spričevalo
- ▶ Otok modrih delfinov
- ▶ Kolesar naj bo
- ▶ Košarkar naj bo
- ▶ Ranta vrača udarec
- ▶ Puščavska roža
- ▶ Pet prijateljev
- ▶ Debeluška

b. knjige, ki so bile zapisane enkrat:

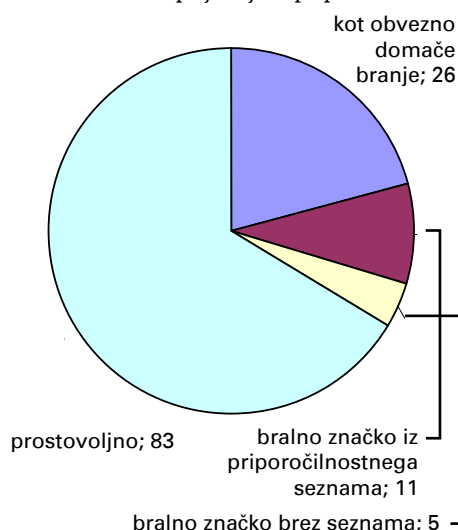
- ▶ Pehar suhih hrušk
- ▶ Zgodbe malega junaka
- ▶ Deklica Lola Rose
- ▶ Viki, pogrešam te
- ▶ Guinnessova knjiga rekordov
- ▶ Operacija očka
- ▶ Alex Rider (celotna zbirka)
- ▶ Opravljevka

- ▶ Spolne radosti*
- ▶ Nedeljka
- ▶ Ko zorijo jagode
- ▶ Lessie
- ▶ Onkraj
- ▶ Vsega je kriva Hedvika
- ▶ Otroci luči
- ▶ Kodrlajsasti piton
- ▶ Bojevniki: Začetek
- ▶ Usodni pečat
- ▶ Knjiga o živalih
- ▶ Zadnji mega žur
- ▶ Labirint
- ▶ Cesarstvo zmajev
- ▶ Gospodar prstanov
- ▶ Blazno resno o seksu
- ▶ Mi, otroci s postaje ZOO
- ▶ Pisma zaljubljene najstnice
- ▶ Poletje na okenski polici
- ▶ Raj je tukaj in zdaj
- ▶ Skrivni dnevnik Jadrana Krta
- ▶ Hči lune
- ▶ Pod milim nebom
- ▶ Nina zbeži od doma (zbirka Na robu)
- ▶ Kdo si, Alibrandi
- ▶ Silmarillion
- ▶ Princeska z napako
- ▶ Rafali za svobodo
- ▶ Peter Klepec
- ▶ Mesto pod dežnikom
- ▶ Šola ljubezni
- ▶ Pozor, hud pes
- ▶ Šola za zvezdnike
- ▶ Princeskin dnevnik
- ▶ Dilema
- ▶ Punce v stiski
- ▶ Mirjam ima anoreksijo
- ▶ Lukec in njegov škokrec
- ▶ Matilda
- ▶ Iskanje J. J.
- ▶ Formula smrti
- ▶ Sreča na vrhovi
- ▶ Novohlačniki
- ▶ Verena je na ekstaziju
- ▶ Živeti hočem
- ▶ Imela sem 12 let, vzela kolo in se odpeljala v šolo
- ▶ Gol za Natascho
- ▶ Amy številka 7?
- ▶ Županova Micka
- ▶ Najboljši prijateljici
- ▶ Indijanci brez perja
- ▶ Dragon
- ▶ Ne dam svojega otroka
- ▶ High school musical
- ▶ Mala čarovnica Lili
- ▶ Roobin Hood

- ▶ Krvava poroka
- ▶ Vrt zelenega zmaja
- ▶ Čistilec
- ▶ Podzemni tunel
- ▶ Artur (celotna zbirka)
- ▶ Čarovnik iz zemlje morja
- ▶ Problematična Lili uročena
- ▶ Klub besnih punc
- ▶ Urok
- ▶ Srce iz črnila
- ▶ Skrinjica živi
- ▶ Mlada luna mrk
- ▶ Moji grafiti

*Zraven je učenec pripisal besedico »hec«, vendar pa ta knjiga res obstaja (s podnaslovom knjiga in priročnik za uživanje v ljubezni), kar pomeni, da jo res pozna. Kot je iz seznama razvidno, je poznavanje knjig osnovnošolcev solidno. Vsakdo med njimi ima svojo najljubšo knjigo. Literarno zvrstno so si knjige med seboj različne, nekaj jih je tudi psiholoških romanov. Nekateri prisegajo na določene zbirke. Harry Potter je zagotovo med bolj priljubljenimi in verjetno bo ostajal tudi v naslednjih generacijah. Med najljubšimi knjigami učencev ni slovenskih klasikov (zato je naslednje vprašanje res primerno), večji del je tujih avtorjev, kar dokazuje, da slovenski osnovnošolci radi berejo tudi tujo literaturo.

Glede na analizo odgovorov učencev z OŠ Toneta Tomšiča Knežak ugotavljam, da imam kot njihova učiteljica slovenščine vendarle precejšen vpliv na izbor njihovega branja. Velik del napisanih knjig je iz mojega priporočilnostnega seznama, ne pa vse. Poleg vpliva učiteljice slovenščine je prisotnih še več dejavnikov, npr. knjižničarka, splošna priljubljenost in reklamiranje novosti v medijih ter nedvomno tudi prijateljska priporočila.

Kar 50 % najljubših prebranih knjig predstavljajo knjige, prebrane za domače branje ali interesno dejavnost, bralno značko. Kako učenci pridejo do knjig, ki jih ne preberejo iz priporočilnostnega seznama, anketa ni ugotavljala. Priporočila knjižničarke ali prijateljev, sošolcev?

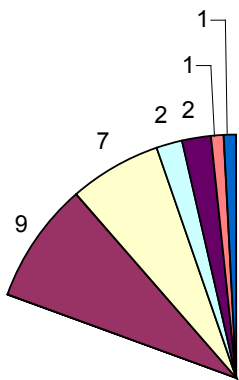
9. vprašanje: Izmed knjig, ki smo jih morali prebrati za obvezno domače branje, mi je bila najbolj všeč knjiga:

Največ odgovorov je bilo zabeleženih 14, in sicer knjiga Daniela Defoeja, Robinson Crusoe. Sledijo Bogdana Novaka Bela past (10), Spričevalo Slavka Pregla (9) in Dima Zupana Distorzija (8), Otok modrih delfinov (7) ter Grške bajke (6). Po štiri glasove so dobile naslednje knjige: Pripovedke po Shekespearju, Nedeljka, Bratovščina Sinjega Galeba, Lukec in njegov škokrec, Nedeljka, Tajno društvo PGC. Trije glasovi so bili dodeljeni knjigam: Pastirci, Življenje kot v filmu, Majhnice in majnice ter Matilda. Dva glasova: Živeti hočem, Doktor, joj boli, Železni prstan, Princeskin dnevnik, Usodni pečat, Županova Micka, Sekira rešitve in Košarkar naj bo. Enemu učencu ali učenki pa so bile najbolj všeč knjige: Mali princ, Skrivni dnevnik Jadrana Krta, Stvar, Skriti dnevnik, Blazno resno o šoli, Blazno resno slavni in Blazno resno o seksu, Visoška kronika, Poezije Franceta Prešerna, Se vid'va, Simon, Pehar suhih hrušk, Sanje o baletni šoli, Dvojčici, Pet prijateljev, Baronov mlajši brat, Mladost na stopnicah, Ranta vrača udarec, Hotel za pse, Od RTM do WTF, Geniji v kratkih hlačah in Harry Potter in ognjeni kelih.

Presenetljivo je, da se med odgovori vendarle pojavijo knjige kot so Županova Micka, Visoška kronika in Prešernove Poezije; spraševali smo namreč po katerikoli doslej za domače branje prebrani knjigi!

10. vprašanje: Kako ti je najbolj všeč obravnavati za domače branje prebrane knjige?

- okrogla miza – pogovor o knjigi
- predstaviti vsebino knjige kot govorni nastop
- pisati spis o prebrani knjigi
- o knjigi spraševati sošolca
- odgovarjati sošolcu, ki je prebral drugo knjigo, na vprašanja
- odgovoriti na vprašanja učitelja
- sodelovanje v skupini, kjer je prebral vsak svojo knjigo

Svojih predlogov učenci žal niso imeli v veliki meri, samo en učenec je pripisal zamisel: »V skupini odgovarjat na vprašanja o prebrani knjigi.«, vendar pa je očitno in z veliko prednostjo zastopan odgovor: okrogla miza, pogovor o knjigi.

11. vprašanje: Kako ocenjuješ zanimivost naslednjih obravnavanih pesnikov in pisateljev? Ocene so enake šolskim: 1 je nezadostno, 5 je odlično. Če navedenega še nismo obravnavali, naredi za njegovo ime in priimek križec.

Prvih deset najbolj priljubljenih književnikov:

1. Svetlana Makarovič (povprečna ocena je 4, 24)
2. Tone Pavček (4, 08)
3. Fran Levstik (3, 79)
4. Niko Grafenauer (3,78)
5. France Prešeren (3, 72)
6. Oton Župančič (3,61)
7. France Bevk (3, 59)
8. Anton Tomaž Linhart (3, 53)
9. Josip Jurčič (3, 50)
10. Srečko Kosovel (3, 49)

Prvih osem najmanj priljubljenih slovenskih književnikov:

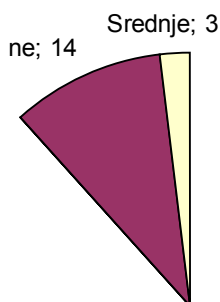
1. Ksenija Šoster Olmer
2. Lojze Kovačič
3. Gregor Strniša
4. Josip Murn – Aleksandrov
5. Ervin Fritz
6. Kristina Brenkova
7. Ciril Kosmač
8. Feri Lainšček

Vprašanje se ni izkazalo za najbolje strukturirano, anketiranci pa so delovali neprepičljivi. Verjetno se jim je bilo težko odločiti z ocenami od ena do pet. Upoštevati je treba tudi, da nekateri razredi oz. po nekaterih

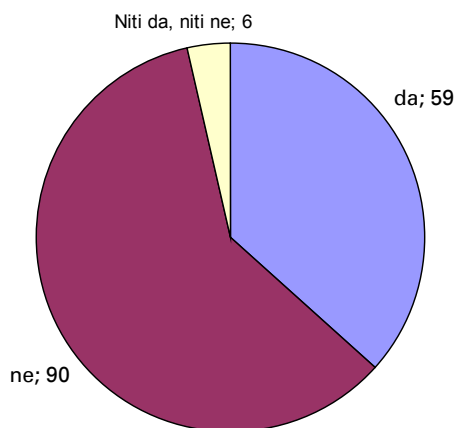
šolah še niso (pred reševanjem ankete) spoznali določenih literatov (npr. modernistov ali nekaterih, delujočih po letu 1945), nekatere druge pa so morda učenci tudi že povsem pozabili in jih potem niso več mogli relevantno oceniti ...

Kljub vsem pomanjkljivostim 11. vprašanja pa je vendarle razveseljivo, da so učenci relativno visoko ocenjevali slovenske klasike, kot so Linhart, Levstik, Jurčič, Bevk in predvsem Prešeren. Morda to malo preseneti, prav tako Svetlana Makarovič, ki je prejela številčno malo ocen, pa te visoke, zato je tudi njeno povprečje visoko. Kot je že napisano, lahko tega oblikuje tudi le malo število učencev, če npr. večina za nekoga sploh ne glasuje, bodisi ker ga še niso obravnavali pri pouku bodisi ker so ga pozabili ...

12. vprašanje: Ali meniš, da je pouk lahko zanimiv in zabaven?

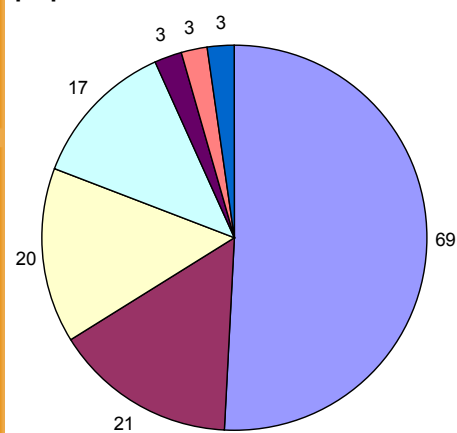
13. vprašanje: Ali ti je slovenščina zanimiva in zabavna?

Pravzaprav je presenetljiv podatek, da tako velika večina učencev (128 ali 82 %) meni, da je pouk lahko zanimiv in zabaven (prim. odgovore na 12. vprašanje); vendar pa tak vtis ne pomeni pouka slovenščine. 96 učencem

pouk slovenščine ni zanimiv, 6 se jih ni moglo odločiti – vseeno pa je 59 učencev ali 37,82 % vprašanih, ki jim je pouk slovenščine zabaven in zanimiv. To predstavlja dobro tretjino. Dejstvo pa je, da je pouk slovenščine specifičen in neprimerljiv z recimo naravoslovjem, fiziko, kemijo in biologijo, kjer se učitelj lahko posluži več različnih metod, zlasti eksperimentalnega dela in dela na terenu. Odgovora vendarle presenetita, tako eden kot drugi, saj učitelji nemalokrat poslušamo pritožbe učencev, češ kako je šola dolgočasna in brez vezna ...

14. vprašanje: Kaj ti je na splošno všeč pri pouku?

- sproščeno vzdušje
- pogovor z učiteljem
- da je zanimivo
- da lahko sam razmišljam ter izrazim svoje mnenje (govorim)
- znanje in razumevanje
- pridobivanje določenih veščin
- da lahko ustvarjam

Vprašanje, ki razkriva cilje, namene in tendence učencev, k čemu se nagibajo, kaj jim je pri pouku najbolj pomembno. Seveda je to sproščeno vzdušje. Glede na to, da so časi strogih in avtoritativnih, spoštovanih učiteljev in prav tako boječih, ubogljivih in tihih otrok že mimo, učencem ne manjka sproščenega vzdušja povsod; in vendar so to v 50 % poudarili kot najpomembnejše. Kljub velikemu razvoju IKT so učencem še vedno pomembni pogovori z učiteljem (15 %) – in tega IKT resnično ne more in tudi ne bo mogla nadomestiti. Človeški stik z učenci, pristen pogovor z njimi je torej tudi pri učencih kar cenjen. Seveda jim je všeč tudi, da je zanimivo, tako se jim ni treba dolgočasiti in pogledovati na uro, kdaj bo zvonilo. Bolj kot znanje, razumevanje snovi, pridobivanje

določenih veščin in ustvarjanje, jim je pomembno lastno razmišljanje in govorjenje, izražanje svojega mnenja 12 %).

Drugi odgovori, ki so jih lahko napisali sami in v anketi niso bili ponujeni na izbiro, so bili: da lahko klepetam, nič (3x), pogovori s prijatelji, prosta ura (2x), smeh, hecanje in zabavna učiteljica.

15. vprašanje: Kateri način dela ti je pri pouku slovenščine najbolj oziroma najmanj všeč?

	Všeč	ne všeč	razlika
poslušanje pogovorov in drugih besedil	26	9	17
gledanje posnetkov (o pesniku ali pisatelju)	56	8	48
tiho branje novih besedil	21	11	10
glasno branje novih besedil	26	15	11
poslušanje umetniškega branja pesmi, odlomkov (UB)	18	14	4
poslušanje in izvajanje govornih nastopov	17	18	1
pisanje spisov	12	54	42
prepisovanje iz table, prosojnic, učbenika, projekcije	14	37	23
delanje nalog iz delovnega zvezka	18	30	12
dramatiziranje, uprizarjanje dramskih besedil po vlogah	48	15	33
reševanje nalog »slovka«	5	38	33

Kaj je učencem:

najbolj všeč:	
gledanje posnetkov (o pesniku ali pisatelju)	50
dramatiziranje, uprizarjanje dramskih besedil po vlogah	48
glasno branje novih besedil	11
poslušanje in izvajanje govornih nastopov	6

poslušanje pogovorov in drugih besedil	5
pisanje spisov	5
najmanj všeč:	
Pisanje spisov	54
prepisovanje iz table, prosojnic, učbenika, projekcije	21
reševanje nalog »slovka«	21
delanje nalog iz delovnega zvezka	8
tiho branje novih besedil	8
poslušanje umetniškega branja pesmi, odlomkov (UB)	5

Pogosto so bili brez označbe všeč oz. ne všeč prvi, četrti, peti in šesti odgovor. Kot drugi odgovori sta bila zapisana dva kot pozitivna: da »komisija« učencev poroča o boljši izvedbi govornega nastopa ter okrogla miza in eden s strelo: učenje snovi (glagoli).

Seveda so bile iste reči označene tako s strelo kot s plusom, kar razkriva subjektivnost učencev in individualnost njihovega mnenja in pogleda na eno nalogo. Največje razlike med številom plusov in strel je glede gledanja posnetkov pesnikov in pisateljev (prevladuje navdušenjem nad tem) in glede pisanja spisov (večina tega ne mara). Učenci v splošnem, upoštevajoč navedena odstopanja, najraje gledajo posnetke pesnikov in pisateljev ter uprizarjajo dramske igre. Najmanj pa imajo radi pisanje spisov in prepisovanje, zapisovanje snovi v zvezke.

16. vprašanje: Nekoč smo pri slovenščini naredili oz. počeli nekaj nenavadnega. Se spomniš, kaj?

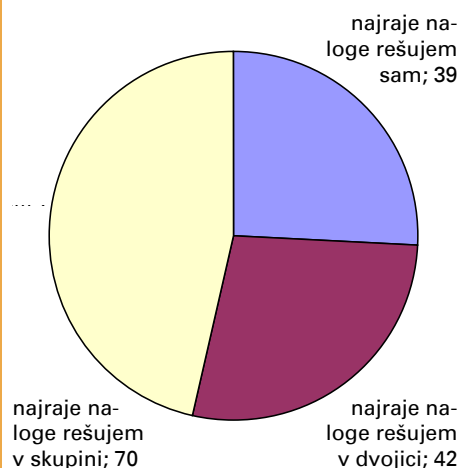
Ker je vprašanje zastavljeno delno provokativno, se odgovori zelo različni in hkrati pomenljivi, kaj se učencem sploh zdi »nekaj posebnega«. 7 učencev se ne spominja ničesar posebnega. Zabeleženi so bili naslednji odgovori: igranje vlog (14), gledanje filma (5), reklame (2) in televizije (2) ter igranje kitare in petje slovenskih pesmi. Ostali odgovori so bili povsem individualni:

- ▶ smo se zabavali,
- ▶ igranje vislic,
- ▶ šli smo v srednji vek,
- ▶ okrogla miza,
- ▶ reševali vaje iz DZ po skupinah,
- ▶ Ko smo v 6. r. dobili novo učiteljico, smo naredili igrico (podobno kot Človek ne jezi se) in se sproti učili.

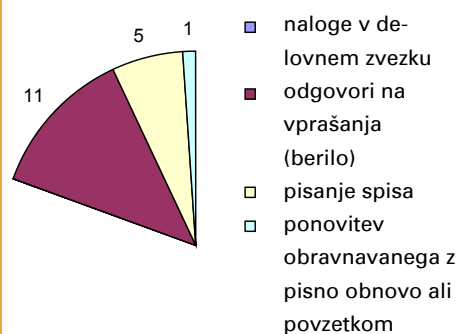
- ▶ Učiteljica se nas je usmilila in namesto da bi pisali preverjanje, smo šli po skupinah in izvajali kviz o slovnici. Bilo je zanimivo.
- ▶ Spogledovanje smo se igrali
- ▶ Pri slo. smo velikokrat delali kaj nenavadnega. Počeli smo veliko nenavadnih stvari, zato ne morem določiti ene.
- ▶ Spis o posameznih igrah
- ▶ Šli smo na gledališko predstavo.
- ▶ Ja, videli smo srno na travniku.

Zadnji odgovor je malce hudomušen, hkrati pa dokaz, da za učence spada k slovenščini vse, če se le zgodi ravno med uro tega predmeta. Morda je vprašanje napačno strukturirano, vendar pa je dokazana subjektivnost učencev; saj so zapisali zelo različne odgovore, čeprav so na isto vprašanje odgovarjali sošolci in sošolke (ki pri slovenščini počnejo bolj ali manj enake stvari). Očitno se otrokom nenavadne in posebne zdijo različne stvari, nekaterih pa skorajda ni mogoče presenetiti oz. ne gledajo na situacijo v šoli kot nekaj posebnega.

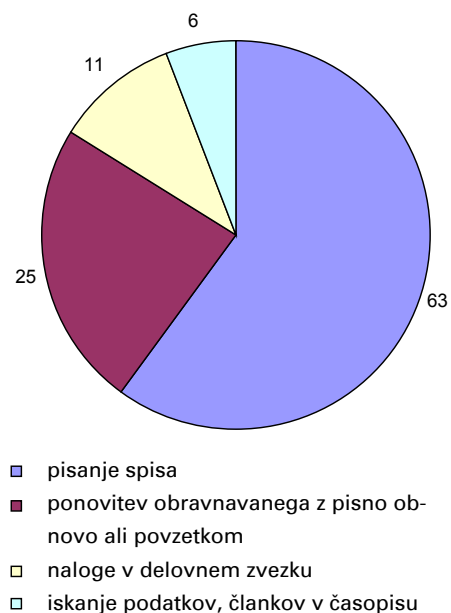
17. vprašanje: Kakšen način reševanja nalog (zlasti iz delovnega zvezka in berila) ti je najljubši?

18. vprašanje: Katere domače naloge so ti pri slovenščini najbolj všeč?

18.a): Kar ti je od naštetega najbolj zoprno, označi s strelo.

Naloge v DZ imajo 71 glasov učencev, ki so jim všeč ter 11 odgovorov učencev, ki tovrstnih nalog za domačo nalogo ne marajo. Opaziti je mogoče, da enako število učencev (11) ne mara nalog v delovnem zvezku in ima rado odgovarjanje na vprašanja v berilu. Rezultati so podobno nasprotujoči si kot pri 15. vprašanju.

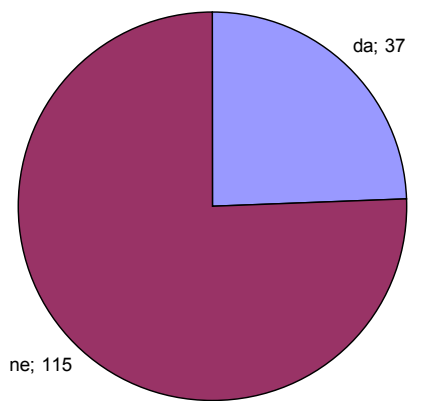
Pisanje spisa je zoprno 63 učencev, vendar pa je ista naloga manjšini, in sicer petim učencem najbolj všeč. To dokazuje njihovo individualnost in različnost, vseeno pa je možno zaključiti, da večina učencev pisanja spisov zagotovo ne mara. Razlike prikazuje naslednja tabela:

	všeč	ni všeč	razlika
ponovitev obravnavanega z pisno obnovo ali povzetkom	4	48	44
pisanje spisa	20	53	33
odgovori na vprašanja (berilo)	20	25	5
naloge v delovnem zvezku	71	28	43
iskanje podatkov, člankov v časopisu	25	35	10

Učenci so torej najbolj neenotni v pogledu na odgovarjanje na vprašanja v berilu (razmerje

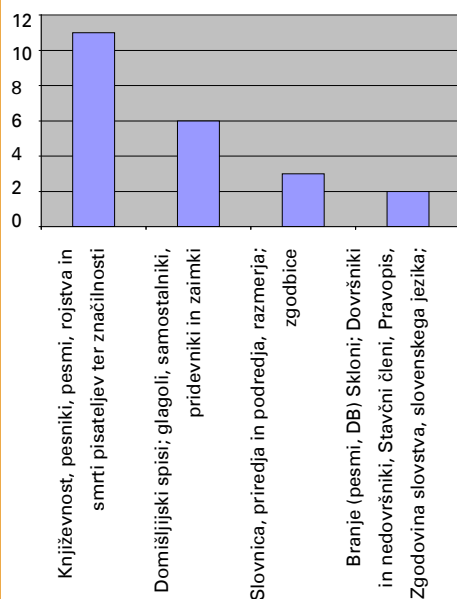
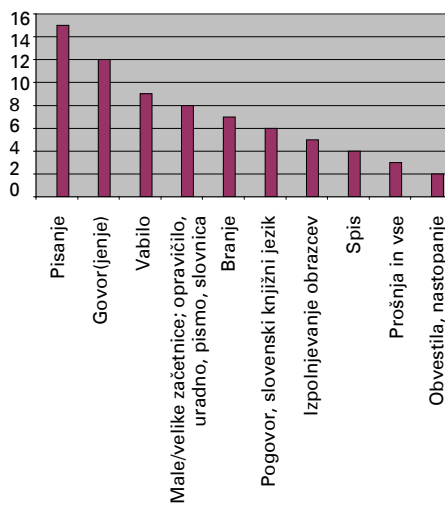
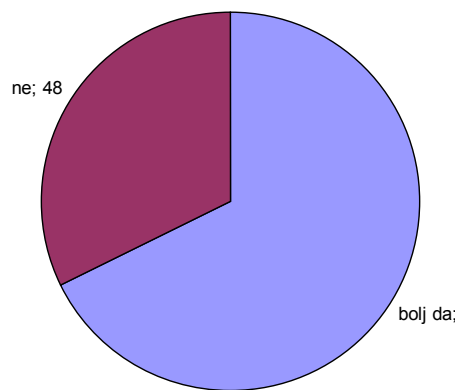
je 20 proti 25). Največja razlika je v glasovih glede pisne obnove ali povzetka za domačo ponovitev (večina proti) in glede nalog v delovnem zvezku (pri čemer pa je večini tak način opravljanja domačih nalog všeč).

19. vprašanje: Ali se rad учиš pravopisnih pravil (velika/mala začetnica, ločila ...)?

20. vprašanje: Ali meniš, da je učenje pri slovenščini življenjsko?

Svoj odgovor utemelji, prosim, s konkretnimi primeri: kaj smatraš za življenjsko temo in česa ne.

Po en glas so dobile učne enote:

Primeri življenjske snovi:

- ▶ Novice,
- ▶ Življenjepisi,
- ▶ Spoznavanje slo. običajev, šeg in navad,
- ▶ Obnavljanje besedil,
- ▶ Poznavanje nekaj najpomembnejših pesnikov in pisateljev, gledanje posnetkov o pisateljih,
- ▶ Vse iz DZ,
- ▶ Igre oz. navodila za igre,
- ▶ Pogovori o življenju in nas.

Primeri neživljenjske snovi:

- ▶ Glasovi slovenskega knjižnega jezika,
- ▶ Določanje besednih vrst,
- ▶ Medmeti,
- ▶ Ne bi bilo treba tako natančno,
- ▶ Vse, razen delanja nalog.
- ▶ Šolski predmeti: slo., mat. in zgo.

Zunaj področja slovenščine so kot življenjska področja navajali: droge, nesrečna ljubezen, problemi s starši, kajenje, kako ravnati z denarjem, ljubezen, sreča, prijateljstvo, puberteta, potovanja, šport in spolnost ter šolski predmeti angleščina, biologija in tehnika.

Nekaj zanimivih citatov:

- ▶ »V življenju se ne moremo pogovarjati v narečjih, zato je slo. dober jezik.«
- ▶ »V življenju je SLO zelo pomembna, saj imamo v SLO. veliko narečij in se lažje sporazumevamo.«
- ▶ »Slovenščina je nujno potrebna za življenje, za delo.«
- ▶ »Nič pri slovenščini ni neživljenjsko.«

Ker učenci niso imeli ponujenih možnosti na izbiri, temveč so morali odgovor povedati sami, sem vendarle izvzela odgovore učencev, ki jih sama poučujem. Takole so razmišljali učenci OŠ Toneta Tomšiča Knežak:

Primeri življenjske snovi:

- ▶ Pravilno pisanje (3), govor, branje in pisanje, velike in male začetnice (2), branje in pogovori o UB (sporočilu), pogovor med učenci in učiteljico, zanimive teme v berilu (»življenjske so«), pisanje prošenj, opravičil, vabil, novice,
- ▶ Obnašanje,
- ▶ MAT, KEM, ŠVZ, FIZ, RAČ.
- ▶ Za vsako komuniciranje potrebuješ slovenščino

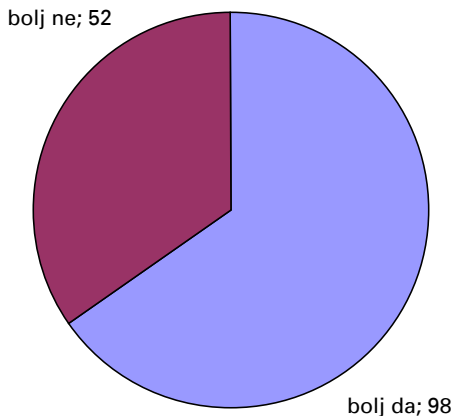
Primeri neživljenjske snovi:

- ▶ Določanje besednih vrst,
- ▶ Glagol, samostalnik ...
- ▶ Podredja in priredja,
- ▶ Poznati pisatelje,
- ▶ Kakšne pesmi,
- ▶ SLO, GVZ, LVZ, BIO

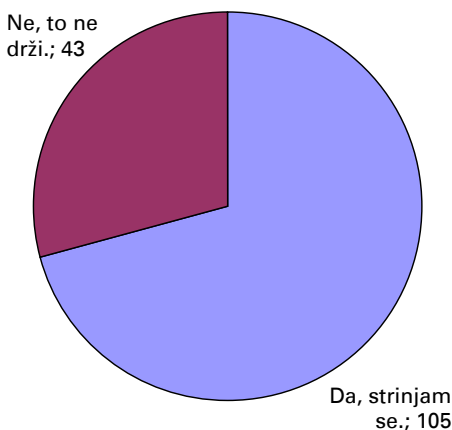
Primerjalna analiza rezultatov pokaže, da učenci OŠ Knežak ne izstopajo oz. se bistveno ne razlikujejo od razmišljanja, ki so ga izrazili učenci drugih šol. Princip devetletke, ki več pomembnosti naklanja funkcionalni rabi jezika, je glede na rezultate te ankete pravilno zasnovana, saj učenci v večini vidijo življenjskost ravno na funkcionalnem in komunikacijskem področju rabe jezika. Učenje slovnice se jim zdi, po pričakovanjih, manj življenjsko.

Smiselno pa je poudariti tudi odgovore, ki nakazujejo, da učitelji pri urah slovenščine res marsikaj počnemo z njimi, zagotovo tudi vzgajamo, predvsem s pogovori o življenjskih, njim zelo pomembnih temah, jih učimo vljudnega obnašanja, pozdravljanja, poslušanja, pogajalnih spretnosti itd. Očitno se učiteljice slovenščine pri svojem delu oz. službovanju ukvarjamo tudi s področjem spolnosti, pubertete in odraščanja, zasvojenosti in celo bančništva oz. ravnanja z denarjem.

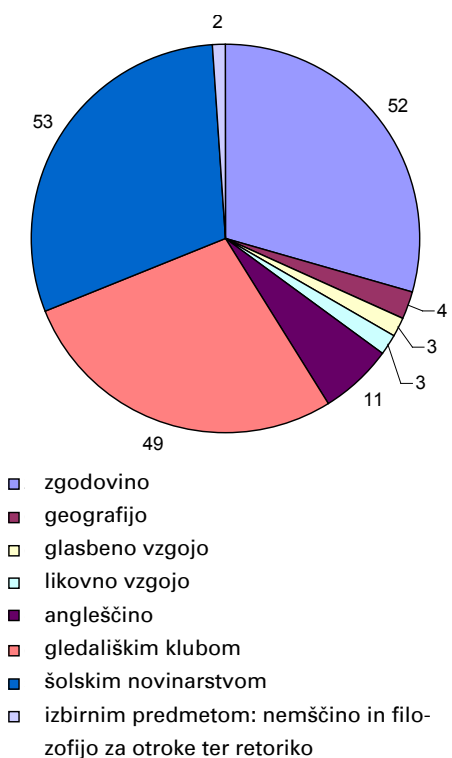
21. vprašanje: Ali meniš, da pouk slovenščine lahko kakšnemu učencu zveča veselje do branja knjig?

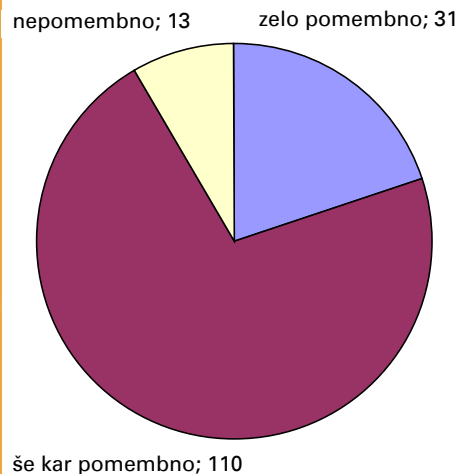
22. vprašanje: Zelo pomembno za nas je, da se pri slovenščini učimo govorno nastopati.

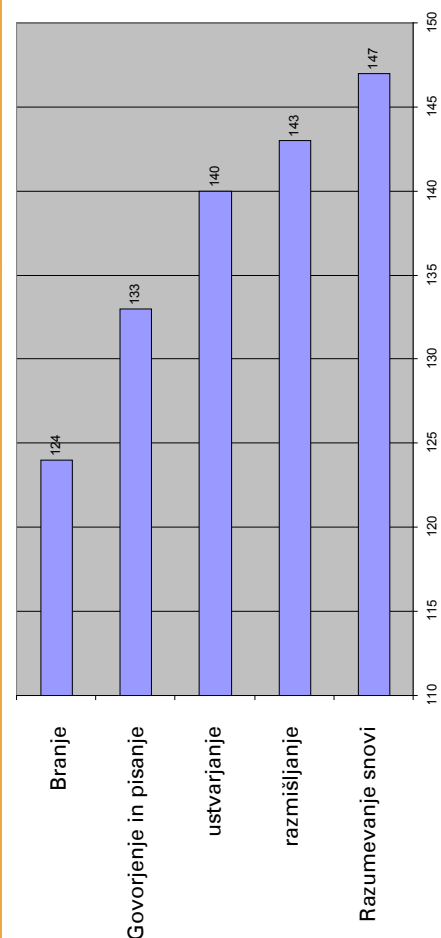
23. vprašanje: Slovenščina se mi zdi najbolj povezana z:

24. vprašanje: Kako pomembno se ti zdi pogovarjati se z učiteljem o življenjskih temah, s katerimi se srečujemo ob branju besedil iz berila?

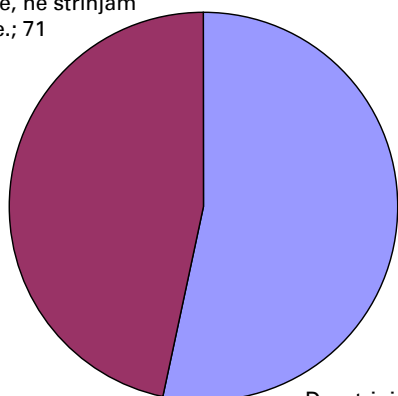

24. vprašanje: Prav je, da nas vsi učitelji karseda spodbujajo k:

25. vprašanje: Prav je, da je pisanje domačih nalog obvezno.

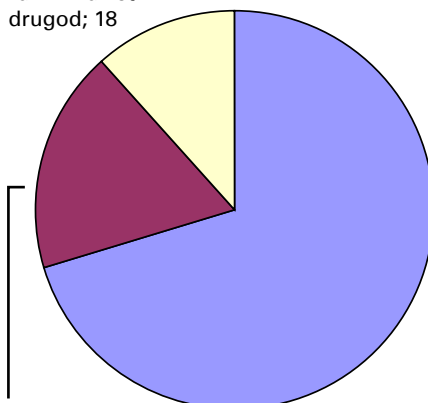
Ne, ne strinjam se.; 71

Da, strinjam se.; 81

28. vprašanje: Ali meniš, da je slovenščina:

na naši šoli bolj zanimiva kot drugod; 18

na drugih šolah bolj zanimiva kot na naši; 28

po vseh šolah v Sloveniji enako (ne)zanimiva; 109

31. vprašanje: Pri slovenščini je potrebno pridobiti najmanj 6 ocen v šolskem letu, od tega štiri ne smejo biti pridobljene na podlagi pisnih izdelkov učencev. Kaj in kako bi ti ocenjeval, če bi bil učitelj slovenščine? Kako bi pridobil teh šest ocen?

Ustno ocenjevanje znanja	251
Pisno ocenjevanje znanja	206
Pisanje spisa	116
Govorni nastop	112
Domače branje	30
Delo v skupini	14
sodelovanje	13
Domača naloga	8

Kot možnosti so se pojavljale še: plakat/referat (7), recitacija (6), igra in zvezek (po 5 odgovorov), branje (3) in po en odgovor: seminarska naloga, poslušnost pri pouku, pravopis, ustvarjalna naloga, berilo, umetnostno besedilo, samostalnik, pridevnik, miselni vzorci in moja mapa ali portfelj. En učenec je napisal, da bi se moralo pri slovenščini ocenjevati *vedenje* (poud. O. N.).

31.a) vprašanje: Ali bi pridobil več kot šest ocen letno?

da	17	11,4 %
ne	133	88,6 %

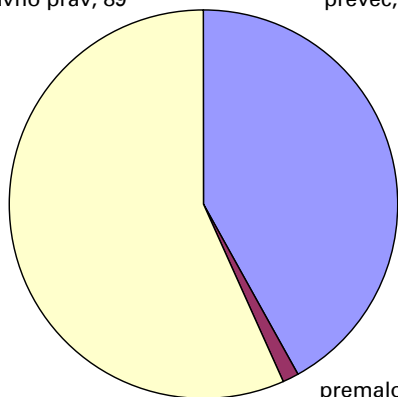
Preverjanje hipotez oziroma zaključek

- ▶ Slovenščino imajo učenci vendarle dokaj radi, čeprav le malo pa je resničnih ljubiteljev slovenščine.
- ▶ Slovenščina je učencem težka v 63 odstotkih.
- ▶ Presenetljivih 71 % učencev je z rezultati, ki jih doseže pri slovenščini, zadovoljnih. Zastavljena hipoteza je bila napačna.
- ▶ Najraje imajo opis živali, kraja/države in športa.
- ▶ Eden najljubših pesnikov je, po pričakovanju, Tone Pavček. Priljubljeni pa so tudi nekateri klasiki, kot so Prešeren, Gregorčič, Župančič in Kosovel.
- ▶ Radi berejo tujo literaturo, imajo svoje najljubše knjige, čeprav bi se ti naslovi verjetno z vsako anketo spreminjali ... Učenci berejo tudi prostovoljno, vendar pa je v 42 % viden vpliv domačega branja in bralne značke.
- ▶ Učencem je vendarle do neke mere všeč tudi slovenska litararna klasika (Prešeren, Linhart, Bevk, Seliškar ...)

26. vprašanje: Pri slovenščini je domačih nalog:

ravno prav; 89

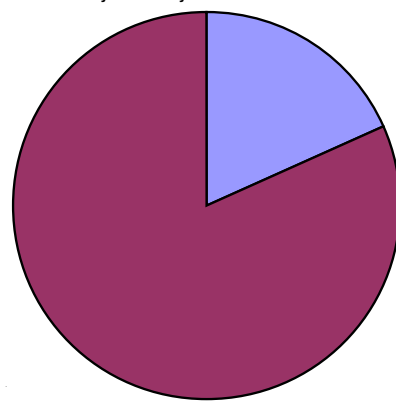
preveč; 66

premalo; 2

29. vprašanje: Označi trditev, ki drži zate.

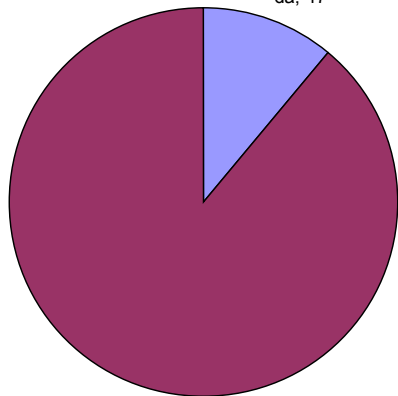
Točno vem, katero obravnavano snov ima moja učiteljica slovenščine rada.; 28

Pojma nimam, katere so učiteljicine (ne)priljubljene snovi; 124

27. vprašanje: Škoda, da pri slovenščini nimamo dvojnih (blok) ur.

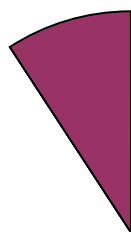
da; 17

ne; 136

30. vprašanje: Prav je, da nas učitelji vprašajo (p)lo našem mnenju o pouku.

Ne, tega jim ni treba.; 14

Da, vsi bi nas morali vprašati.; 139

- ▶ Učenci se o prebrani knjigi najraje pogovarjajo na okrogli mizi.
- ▶ 82 % učencem je pouk lahko zanimiv, vendar pa je slovenščina lahko zabavna le 38 %.
- ▶ Učenci imajo najraje sproščeno vzdušje pri pouku, da je pouk zanimiv ter pogovore z učiteljem.
- ▶ Najraje imajo ogled posnetkov pesnikov in pisateljev ter dramatizacijo, pisanja pa ne marajo preveč. Ta hipoteza je s tem potrjena.
- ▶ Najraje delajo po skupinah.
- ▶ Kljub temu da imajo UB raje kot NUB, pa za domačo nalogo najraje rešujejo naloge v delovnem zvezku. Večina ne mara pisanja spisov.
- ▶ Pravopisa se ne uči rado 76 % učencev.
- ▶ Kar 68 % učencev vidi slovenščino kot življenjsko. Učiteljem, ki iz dneva v dan dobivajo vprašanja: »Le kaj bomo to potrebovali?«, je ta podatek najbrž presenetljiv. Življenjsko se jim zdi v glavnem pisanje, govorjenje, branje, poznavanje slovenskega knjižnega jezika; neživljenjsko pa se jim zdi učenje podatkov na pamet (življenjepisi pesnikov in pisateljev) ter slovnica. Pragmatično znanje se jim zdi torej manj življenjsko kot funkcionalno.
- ▶ Pouk slovenščine lahko zveča učencem veselje so branja knjig, tako meni 66 % učencev.
- ▶ Pomena govornih nastopov se zaveda 71 % učencev.
- ▶ Slovenščina je najbolj povezana z gledališkim klubom, šolskim novinarstvom in zgodovino.
- ▶ 93 % učencem se zdi pomembno pogovarjati se z učiteljem o določenih življenjskih temah.
- ▶ Učenci potrebujejo spodbude učitelja za vse dejavnosti, najbolj za razumevanje snovi in razmišljanje. Še najmanj naj bi jih učitelj spodbujal k branju, vendar tudi to meni 124 učencev.
- ▶ Dvojnih ur si ne želi 89 % učencev.
- ▶ Učenci menijo, da v pouku slovenščine med različnimi osnovnimi šolami ni razlike.
- ▶ Večina učencev ne ve, katero snov ima učiteljica raje. Moja hipoteza je bila napačna.
- ▶ 91 % učencev želi, da jih vprašamo za mnenje o pouku. Predvidevanje je bilo pravilno.
- ▶ Ocene bi pridobivali standardno, so se pojavili pa tudi odgovori, kot so ocenjevanje poslušnosti in vedenja.

ENCIKLOPEDIJE LAROUSSE ZA OTROKE

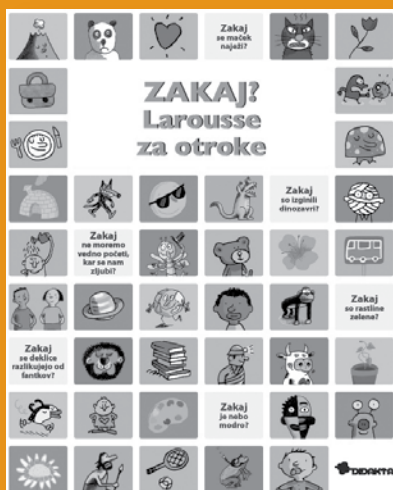
ZBIRKA TREH KNJIG SAMO 49,99 € REDNA CENA 59,97 €

KAKO NAREDIMO?

Kako naredimo čokolado? Kaj pa sir? Balone? Parfume? Okenske šipe? Risanke? Televizijske oddaje? Kako delujejo vulkani? ...Moj prvi Larousse KAKO NAREDIMO? ima odgovore na več kot 200 vprašanj.

19,99 €

ZAKAJ?

Larousseova slikovna enciklopedija Zakaj? je prava zakladnica odgovorov o živalih, naravi, človeku, vesolju in zemlji, poseben del knjige pa je namenjen tudi vsakdanjemu življenju (brezposelnosti, revščini, energiji, ekologiji).

19,99 €

MOJ PRVI ANGLEŠKI SLOVAR

V slovarju je skrbno izbranih 1000 besed iz otroškega sveta, ki sestavljajo osnovno besedišče, dovolj bogato in raznoliko, da lahko otrok takoj spregovori v angleščini. Na koncu knjige je nekaj preprostih tabel, ki dajejo nekaj nepogrešljivih navodil za pravilno rabo samostalnikov, glagolov, pridevnikov in izrazov tega slovarja.

19,99 €

☎ 04 5320 200 ✉ zalozba@didakta.si 🌐 www.didakta.si

www.didakta.si/larousse, www.facebook.com/zalozba.didakta